

fine-tune the analyses by applying sensible selection of stands, and by studying how different components contribute to total naturalness. Finally we gave a simple example (early warning of potential threats) of potential practical applications of our complex assessment. We showed that in about ten percent of forest stands where native tree species dominate in the canopy layer, non-native tree species have 90-100% share in the regeneration.

Irodalom

Aszalós R., Standovár T., Ruff J. & Barton Zs. (2001): Jégtörések és szélöntések a Börzsöny erdeiben. In: *Mátyás Cs., Fühler E. & Tóth J.* (szerk.): Gondolatok az erdővédelemről az ezredfordulón. Az MTA Erdészeti Bizottsága és az Erdészeti Tudományos Intézet jubileumi ülése Pagony Hubert és Szontagh Pál 75. születésnapja alkalmából. (Erdészeti Tudományos Intézet Kiadványai 15) ERTI, Budapest, p. 103-116.

Aszalós R., Standovár T., Ruff J. & Barton Zs. (2004): A Börzsönyi jégtörések okai-

ról az országosan egyre nagyobb terület érintő jégtörések fényében. In: *Mátyás Cs. & Víg P.* (szerk.): Erdő és Klíma IV. Nyugat-Magyarországi Egyetem, Sopron, p. 249-262.

Standovár T. (1996): Az erdőgazdálkodás hatása az erdők természetes sokféleségére. *Természet Világa* 127. évf. II. különszám: 34-38.

Standovár T. (2000): A természetes és a kezelt erdők főbb különbségei. In: *Frank T.* (szerk.): *Természet – Erdő – Gazdálkodás.* Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Pro Silva Hungaria, Eger, p. 26-37

Mit lehet tenni az elsivatagosodás ellen?

Az Agrártermelők Nemzetközi Szövetsége (FIPA) 2005. június 17-én az elsivatagosodás elleni küzdelem világnapján közleményben hívta fel a figyelmet a mezőgazdaság pozitív szerepére és feladataira ebben a klímaváltozást is veszélyesen felgyorsító folyamatban.

Áttekintve a sivatagosodás sokrétű problémakörét és a megoldási lehetőségek számos változatát, a folyamat elemzői rámutatnak arra, hogy az elsivatagosodás ma már a föld 25%-át sújtja. Az erózió, a földműveléssel kapcsolatos hibás gyakorlat, évente mintegy írországnyi földterületet tesz terméketlenné. *Sürgős cselekvésre van tehát szükség, különben az a mintegy 130 millió hektár érintett földterület többé soha sem lesz alkalmas a mezőgazdálkodásra.* A természeti erőforrások lepusztulása ezen a Franciaország, Olaszország és Spanyolország területével azonos nagyságrendű területen nemcsak a földművelést teszi lehetetlenné, hanem súlyos környezeti károsodást és társadalmi problémákat is gerjeszt.

Kétségtelen tény, hogy a legnagyobb vesztese a sivatagosodásnak, a termőtalan pusztulásának a mezőgazdaság, éppen ezért nem lehet eléggé hangsúlyozni a *fenntartható fejlődés szempontjainak tiszteletben tartását, a vidék népességmegtartó képességének megőrzését, a széles értelemben vett vidékfejlesztés fontosságát.* Üdvözlendő éppen ezért minden olyan beavatkozás, mely a meglévő eszköztár minden elemét mozgósítja és globális megoldás lehetőségét vetíti előre akár az ENSZ, akár más világszervezet keretében. (Vajon ezen szervezetek tényleges cselekvőképessége milyen szinten áll? A szerk.)

Az elsivatagosodás elleni küzdelem több a sivatag terjedésének fékezésénél. Tartalmazza a kiváltó tényezők és okok, a termőtalan lepusztulásához vezető fo-

lyamat megfigyelését, rendszeres kutatását, az információáramlás megszervezését, az akciók átfogó összehangolását, a helyes gazdálkodási gyakorlat kiválasztását és terjesztését, az információcsere folyamatának életben tartását. A veszély különösen Afrikában szembeötlő, ahol a lakosság mintegy 40%-a, kb. 200 millió ember él sivatagosodásra hajlamos környezetben.

A természeti környezet ilyen mértékű rohamos pusztulása természetesen érinti Európát is, hisz az élhető környezet zsugorodása, a gazdálkodásra alkalmatlanná váló régiók rohamos terjedése nem csupán az éhínség napról napra érzékelhető növekedését vonja maga után, hanem a lakosság migrációját, elvándorlását is kiváltja. Éppen ezért a jelenség világméretű problémává válását megakadályozandó a FIPA, a mintegy 500 millió mezőgazdaságból élő család nemzetközi szervezete, a közel 70 országra kiterjedő és 100 tagszervezettel rendelkező hálózat csúciszervezete közös akcióprogramok indítását, a jobbító

szándékú törekvések összehangolását kezdeményezi. Programjaihoz és kezdeményezéséhez megnyerte a francia Környezeti és Fenntartható Fejlődés Minisztériumát és a francia külügyminisztériumot. Így az 1946-ban alapított FIPA nemcsak mint az ENSZ konzultatív szervezete, hanem mint az EU – e kérdések kapcsán legnagyobb tapasztalattal rendelkező tagállamának támogatását is maga mögött tudó világszervezete – egy olyan kényes politikai közhangulat kialakulásának időszakában kapcsolhat nagyobb sebességi fokozatra, *amikor Európa lakossága a gazdasági menekültek befogadására egyre ingerültebben reagál. Pontosabban a gazdasági recessziótól, a növekvő munkanélküliségtől és a szociális bálványgyűléstől egyre jobban tartó európai állampolgárság még a bővüléssel járó anyagi terhek vállalásától is idegenkedik, nembogy a gazdasági menekültek áradatától.*

Sz. J.

(Az Európai Unió Agrárgazdasága)

